

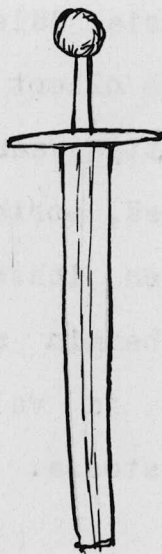
5215.

Nauvo

ren pintaakorkeammalla. Paikalla ei ole muinaisen asutuksen tai muuta kulttuurijäänöstä tavattavissa. Katso maisteri J. Rinteen kertomusta, asemapiirrosta ja valokuvia topogr. arkistossa.

Keskiaika

Rautamiekka, josta kärkipuoli on poissa, ja joka muutoinkin on ruosteen turmelema. Miekka on n.k. kaksiteräinen, verijuova kummassakin lappeessa. Jälellä olevan säilän pituus 53 sm ja leveys juuresta 53 mm. Väistinrauta on suora ja 20 sm pitkä. Kahvan ruoto on 10 sm pituinen ja päättyy pallomaiseen ponteeseen, jonka paksuus on 6 x 5 sm. Koko esineen pituus on nykyään 71 sm.

5216.

Masku.

Löydöt, jotka maisteri Juhani Rinne kesällä 1908 kaivautti esiin Stenbergin muinaislinnalla Maskussa. Linna sijaitsee n. 7 klm pohjoispuolella Naantalın kaupunkia Teinperin länsitalon maalla, itätalon asuinrakennusten luoteispuolella. Talo on näet alkuaan ollut yhtenä ja myöhemmin jaettu

5216.
Masku.

kahdeksi niin että rakennukset ovat aivan vierekkäin. Itse linna on pienellä yksinäisellä vuorenkukkulalla, jonka päällys ei ole linnan tornimaista rakennusta ja sen kaakkoispuolella olevaa pientä pihamaata laajempi. Vuoren seinät ovat joka puolelta seinäjäyrkät. Vuoren kaakkoispäässä on matalampi pengeri, jolle on noustu sen itäpuolella, vuoren juurella olevan tornirakennuksen kautta. Penkereeltä taas on nähtävästi helposti poistettavia puuportaita myöten noustu itse vuoren laelle jossa linnarakennus siis on ollut asemansa puolesta erittäin hyvin suojattuna, Noin 60 m päässä vuoren länsipuolella virtaa vähäpätöinen Maskun joen haara. Rakennuksista ei ole muuta kuin hajanaisia perustuksia jällellä. Sekä ulko- että väliseinät ovat olleet harmaasta kivistä. Tiiliä on käytetty vaan sisäisissä väliseinissä ovipielissä, portaissa, kattoholveissa ja päärakennuksen itäseinässä olleessa freisissä. Ktso lähemmin maist. Rinteen kertomusta, karttoja ja valokuvia Museon topografisessa arkistossa.

1. Joukko hyvin ohuita rautapalasia, joita löydettiin linnan pihamaalta vuorenlaella, alueelta, joka on asemakarttaan tarkemmin merkitty. Palaset ovat nähtävästi jostakin rautaesineestä, joka on ollut kalliota vastassa ja tullut kävijäin jaloissa rikkitalatuksi. Palaset ovat sitten sekaantuneet ohueeseen pintamaahan.
2. Kaksi pientä rautanaulaa, toinen "lankanaula"

5216.

Masku.

katkelma naulanruodosta ja irtonainen nau-
lankanta. Kaikki löydetyt samoilta kohdilta
kuin edellinen numero, heti pintamullasta.

3. Pienen rautaisen veitsenterän katkelma, si-
vuun piirrettyä muotoa. Katkelman nykyinen
pituus 55,5 mm, terän leveys suulta 13 mm.
Löydettiin linnan pihamaalta vuorta vastaan,
karttaan merkityltä kohdalta.
4. Pieni ja ohut lasipalanen, valkoista lasia,
kappaleen toisella lappeella näyttää olevan
naarmuja, jotka osaksi käyvät lasiin sisään.
Löydettiin samalta kohdalta kuin ed. numero.
5. Lasipalanen, n. 2,5 mm paksuista lasia. Kap-
paleen kummassakin lappeessa on ollut kerros
hopean värille vivahtavaa ainetta, joka mah-
dollisesti on syntynyt tulen vaikutuksesta.
Löydettiin sorasta pohjoisen ulkoseinän pääl-
tä, melkein keskikohdalta seinää.
6. Kaksi kappaletta ikkunalyijyä, n. 10 ja 11 cm
pitkät. Molemmat löydettiin samasta paikasta
pohjoisen ulkomuurin päältä. Paikka merkitty
kartalle. Toinen kappaleista katkennut kahtia.

7. Pieni piikiven kappale, rautakiskon katkelma

27 mm pitkä ja enintään 22
lev. sekä pieni kappale jos-
takin lasintapaista ainetta o-

levasta esineestä, jossa nyt on mustaksi
lasittunut pinta. Katkelman profiili
on tätä muotoa. Kaikki nämä kappaleet
löydettiin sorasta pohjoisen

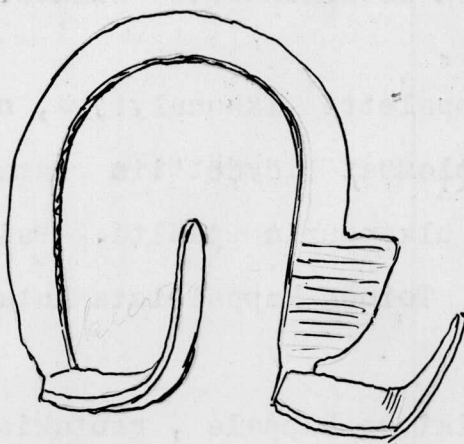

5216.

Masku.

ulkomuurin ulkosivulta.

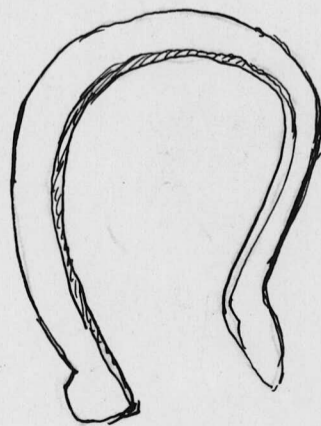
8. 10 pientä kappaletta punaisen väriseksi poltettua savea, löydetyt samalta kohdalta kuin edellinen numero.
9. Kaksi rautanaulaa, toinen, jossa on sivuilta litteäksi lyöty kanta (lattianaula) ja jonka ruodon sivussa vielä on puuta jällellä, puun syyt niin että näkee naulan olleen paikallaan kanta poikinpäin puun pituutta, on vielä 147 mm pitkä vaikka kärki on poissa; toinen leveäkantainen, ruoto hieman käyrästynyt ja sellaisena 145 mm pitkä.
- Naulat löydettiin vuoren rotkosta pää-rakennuksen kolmikulmaisen huoneen sisältä.
10. Rautainen sinkilä, jonka kärjet ovat käyrästyneet ja murtuneet. Löydetty samalta kohdalta kuin n:ot 7 ja 8.

5216.

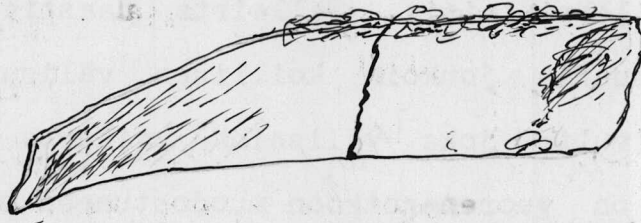
Masku.

11. Joukko laastinpalasia , jotka ovat ohueita ja sileäpintaisia. Tällaista laastia löytyi suurin joukoin koillisen väliseinän sisäsivulta, joka väliseinä kaikesta päätään on vuoren rotkoon muodostuneen huoneen puolelta ainakin ollut rapattu.
12. Leveäkantanen rautanaula, jonka ruoto on käyristynyt. Naulan pituus nykyään 79 mm, kannan laajuus 26 x 23 mm. Löydetty päärakennuksen eteläiseltä ulkokulmalta seinänviereltä.
13. Joukko erilaisia eläintenluita, pieni murunen poltettua savea ja laastin palanen, jonka toisessa lappeessa on omituinen ulkoneva suoni. Löydetyt samalta kohdalta kuin edellinen numero.
14. Kaksi puulastua, 3 poltetun saven kappaletta ja 10 pientä kuonapalasta, talteen otetut tiilien alta päärakennuksen sisimmän huoneen koillisnurkasta.
15. Rautasinkilä, nykyään tähän piirretyssä muodossa. Sinkilän haarat ovat enintään 38 mm päässä toisistaan . Se on 6 x 9 mm vahvuisesta raudasta. Löydetty betonisorasta päärakennuksen koilliskulman ulkopuolelta.
16. Rautakiskon katkelma , kahdessa kappaleessa, jotka sopivat yhteen. Kappaleeseen on tarttunut kalkkilaastia betoonista. Löydetty samalta kohdalta kuin edellinen numero.

5216.

Masku.

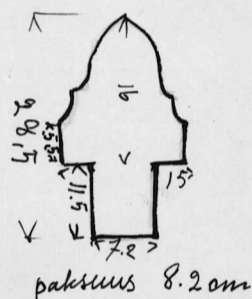
17. Kaksi rautanaulan katkelmaa, toinen, kannaton, taipunut sinkiläntapaiseksi, toinen varustettu leveällä nelikulmaisella kannalla. Löydetyt samalta kohdalta kuin kaksi edellistä.
18. Kuusi rautanaulaa, näistä yksi, taipunut polvelle, 17 cm pitkä ja varustettu sivuilta litteäksi lyödyllä kannalla, muut viisi eri suuruisia ja varustetut tavallisella pyöreähköllä kannalla, joka yhdessä on 24 x 28 mm laaja, muissa pienempi. Löydetyt kaikki vuoren itäsivulta olevasta rotkosta, joka oli täynnä rakennuksesta tullutta soraa, tiilenporoa y.m.
19. Kappale kalkkisekoa, jossa on kasvien lehtiä, varsia y.m., kalkki on nim. liuennut laasti sorasta ja muodostanut tällaisia möhkäleitä sen yhteyteen sattuneiden ainesten kanssa. Löydetty samasta rotkosta kuin edellinen numero, jossa tällaisia oli paljon.
20. Joukko polttamattomia eläinten luita, talteen otetut samasta rotkosta kuin kaksi edellistä numeroa.

5216.
Masku.

21. Neljä tiiliskiveä, jotka ovat $28 \times 13,5 \times 10,5$; $29 \times 14 \times 9,5$; $29,5 \times 14 \times 10$ ja $27 \times 13 \times 10,7$ cm. kokoa. Tiilet ovat tummanpunaisiksi poltetut hyvää saviainetta ja tasajyväistä hiekkasekoa. Tiilet ovat kaikki pohjoisesta väliseinästä päärakennuksessa.

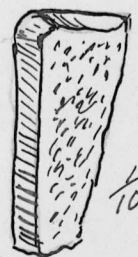
22. Yksi eheä tiilikivi $26 \times 13 \times 8,5$ cm kokoa. Tiili on samanlaista ainetta ja samalla tavoin poltettu kuin edellisessä numerossa mainitut, mutta pienempi. Löydettiin irraltaan päärakennuksen sisästä.

23. Yksi eheä ja kaksi särkynyttä profiilitiiltä. Kaikki viereen piirrettyä muotoa. Tiilet ovat muodostaneet friisin päärakennuksen itäiseen ulkoseinään, jonka edustalta oven eteläpuolelta vielä tavattiin metrin pituinen kappale maahan pudonneena, mutta vielä koossa. Tiilet, jotka kaikki olivat samaa kokoa ja muotoa, olivat kuitenkin jo niin hapraantuneet, että niistä ei ollut mahdollista enempää eheänä ylös saada.

24. 15 pienempää kappaletta samanlaisista profiilitiilistä kuin edellisessä numerossa mainitut ja samasta friisin katkelmasta kuin edelliset.

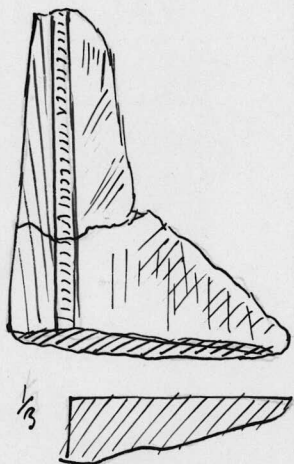
25. Kalkkipaaden kappale, joka on yhdeltä sivulta hakattu suoraksi. Hakkaus käy uruttain poikkipäin kiveä. Kivi on kulmakappale jostakin isommasta kivistä. Lyhemmässä suorassa sivussa näkyy hakkauksen jälkeä vaan lähinnä

5216.

Masku.

pitempää hakattua sivua . Kivi löydettiin päärakennuksen oviseinän ulkopuolelta irrallisena , joten sen alkuperäistä paikkaa rakennuksessa ei nyt ole helppo määrätä. Kappaleen pituus on 34 cm, suurin leveys 15 ja paksuus n. 8 cm.

26. Hakatun kalkkikiven kappale, joka nyt on kahdessa osassa. Kappaleessa on toinen lape ja yksi syrjä suoraksi hakattu. Tässäkin on hakkaus uurteista, mutta uurteet käyvät viistosti kappaleen pituussuuntaan. Kappale on vaaleampaa (marmorimaista) kiveä kuin edellinen, joten se ei näytä olevan siitä osa. Lappeen puolella käy kappaleen reunassa matala uru, joka on hakattu viistourteilla. Kappaleen hakatun reunan pituus on 123 mm, sen suurin leveys 114 mm ja paksuus n. 30 mm. Se löydettiin irtonaisena itäisen ulkoseinän päältä.

27. Kappale samanlaista kalkkikiveä tai marmoria kuin edellisessä numerossa mainittu, mutta siinä ei näy mitään hakkauksen jälkeä. Kappaleeseen , joka on n. 66 mm pitkä ja 45 x 41 mm paksu, on tarttunut sitä isompi laastinkappale . Löydettiin irrallisena päärakennuksen sisästä.

28. Laastinäytettä eri kohdilta päärakennuksesta.

Vuorelta oli erittäinkin länsi- ja pohjoispuolelle karissut suuret määrät rakennussoraa. Tätä ovat paikkakuntalaiset vuosien kuluessa ajaneet maantiesilleen, joten sitä tutkitta-

5216.

Masku.

essa ei enää ollut kovin paljon jällellä. Tämä kaikki tarkastettiin ja siitä löytyi:

a) sorasta vuoren pohjoisjuurelta:

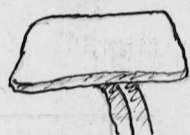
29. Kolme rautanaulaa, yksi kannaton, muuten vahva, muut varustetut tavallisella pyöreähköllä kannalla.

30. Pieni kappale valkoista marmoria (?), jonka ulkopinta näyttää olevan laseerattu sekä kaksi muuta harmaata kiven palasta, jotka mahdollisesti ovat kalkkikiveä.

31. Viisi polttamatonta luunpalasta.

b) sorasta vuoren länsipuolelta:

32. Seitsemän rautanaulaa, yksi tavattoman vahva kantapuoli poissa, kahdessa on kanta

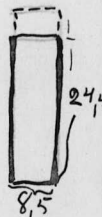
-muotoa, muissa, jotka muutoin ovat näitä pienempiä,

on tavallinen pyöreähkö kanta.

33. Neljä kivensirpaletta, yksi mahdollisesti tiilikivestä, muut epämääräistä kiviainetta. Kaksi viimeksimainituista ovat osaksi sulaneita.

34. Viisi kappaletta omituista kalkkimuodostusta jotka ovat syntyneet siten että paikalla olleesta sorasta on kalkki liuennut ja kovettunut uudestaan eteensattuneiden esineiden ympärille.

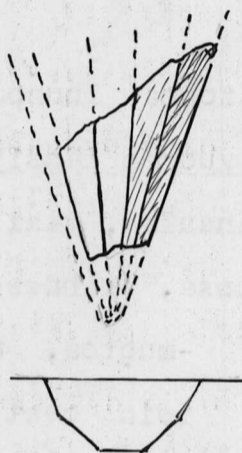
35. Profiilitiili, aivan samaa muotoa ja kokoa kuin numerossa 23 mainitut tiilet. Tiilestä on kärki ja osia toisesta lappeesta poissa. Mahdollisesti on tämäkin tiili samasta friisistä kuin äskenmainitussa numerossa kerrotut tiilet.

5216.
Masku.

Numerot 32-35 ovat kaikki siitä sorajästä, joka oli Etulan navetan kaakoispuolella. Samassa paikassa oli myöskin suuri, vielä koossa oleva muurinlohkare, joka ilmeisesti on päärakennuksen eteläisestä ulkoseinästä alas vieritetty.

36. Viisitahkoiseksi hakatun konsolin katkelma valkoista marmoria (?). Konsoli on todennäköisesti ollut tähän piirrettyä muotoa,

mutta lohjennut niin, että sen suurin pituus nyt on 25 cm, paksuus 13,3 cm. Konsoli on varmaan ollut päärakennuksen toisessa kerroksessa, jossa katto nähtävästi on holvattu ollut.

Katkelma löydettiin nyt muiden rakennuksesta pudonneiden kivien joukosta vuoren länsipuolelta, pohjoispuolelta Etulan navettaa. Tässä on näet ollut suuret määrät rakennussoraa, joka on ajettu maantielle. Tämän soran mukana ovat menneet myöskin muut irtonaiset esineet, joita sorassa todennäköisesti on ollut. Nyt oli tämä konsolin katkelma ainoa talteenottamisen arvoinen esine paikalta.

5216.
Masku.

Vuoren juurella, sen itäpuolella olleesta tornista oli vään vähäisiä osia perustuksesta jälellä. Tämän sisään oli nim. myöhemmin kyhätty tiilenpoltouunia, jota vasten peruskiviäkin oli edelleen kiskottu irti ja ladottu uunin seinämille. Näitä perustuksia tutkiessa löydettiin seuraavat esineet:

37. Suuri rautanaula, jossa on n. 1 cm paksuinen kanta. Naula on mutkittunut, mutta on siinäkin tilassaan 177 mm pitkä.

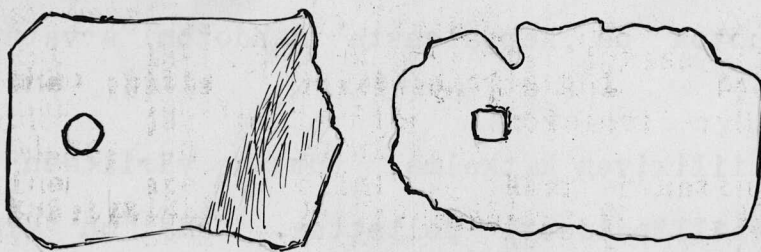
38. Yhdeksän rautanaulaa tai naulan katkelmaa. Niissä on seuraavia kantamuotoja

lukuunottamatta tavallisia kantoja.

39. Kolme ohutta rautakiskon katkelmaa, joista kahdessa on naulanreikä.

Piirretyt.

40. Joukko poltetun savenpalasia (11 kappaletta).

41. Kaksi kalkkikiven kappaletta, joissa ainakin yksi syrjä, mutta todennäköisesti myöskin toinen lape on ollut sileäksi hakattu.

5216.

Masku.

Kappaleet ovat samanlaista kiviainetta ja voivat olla samasta paadestakin, vaikka eivät ole yhteensopivia. Kappaleet ovat ajellehtineet ilman kynsissä ja pinnoiltaan ilman kuluttamia. Ovat todennäköisesti peräisin päärakennuksesta, vaikka kulkeutuneet sivutornin kohdalle jossa olivat maanpinnan päällä vuoren juurella. Toinen 19,9 cm pitkä, 11,7 cm leveä ja 4,6 cm paksu, toinen 12,8 cm pitkä, 7 cm leveä ja 3 cm paksu.

42. Saviipiipun pesä ja toisesta muodoltaan ja kooltaan aivan samanlaisesta puolikas. Pesä 34,5 mm korkea ja 28 mm läpimitaltaan.
43. Joukko polttamattomia luita, löydetyt multaa seulottaessa torninperustuksilta.
44. Saviastian kappale uudelta ajalta. Astia on ollut sisältä laseerattu ja ulkopuolella käykohoava koristesuoni astian ympäri. Astian muotoa on kappaleesta mahdoton arvata.
45. Tiilikiven katkelma, tummaa väriltään ja vaillinaisesti poltettua. Tämä on ainoa talteensaatu näyte siitä tiiliteollisuudesta, jota tornin sijalla on myöhemmin harjoitettu. Tiilen leveys on lähes 12 cm.

